

Godišnji programski izvještaj Udruge BIOM za 2022.

Legenda:

Crveno – ne provodi se.
Narančasto – provodi se ali provedba ima problema.
Žuto – provodi se uz manje poteškoće.
Zeleno – provodi se prema planu ili je završeno.
Sivo – ne provodi se jer nije bilo prilike (a ne zbog poteškoća).

Ciljevi i aktivnosti	metode	postojeći projekti	Izvedenost	kvartali				GODIŠNJI IZVJEŠTAJ
				1	2	3	4	
Cilj 1: Doprinos povećanju kvalitete očuvanja vrsta u Hrvatskoj								
PTICE (Sven i Dubravko)								
Sudjelovanje u zagovaračkim procesima pokrenutim lokalno i interno ili na BL razini na temu očuvanja ptica	Interne aktivnosti		srednja	x	x	x	x	Značajan dio internih zagovaračkih aktivnosti bio je fokusiran na problematiku sive vrane i gačca u kontinentalnim gradovima RH, posebno Zagreba. Zagovaračke aktivnosti rezultat su suradnje Programa za edukaciju i volontere i Programa za očuvanje ptica i uključivale su medijske nastupe i tekstove, brojne odgovore na mailove i telefonske pozive te je sve nalikovalo na kampanju. Sudjelovanje na tematskoj sjednici Odbora za poljoprivredu, šumarstvo i vodno gospodarstvo rezultiralo je usvajanjem Biomovih prijedloga vezano uz postupanje prema sivoj vrani i gačcu u urbanim sredinama. Reagiralo se i na pucanje na ptice u Gradu Osijeku te uklanjanje gnijezda za vrijeme gniježđenja u nekim drugim manjim sredinama kontinentalne Hrvatske. Ostale zagovaračke aktivnosti koje su posljedično vezane uz očuvanje ptica odnose se obraćanje Europarlamentarcima vezano uz predložene mjere gospodarenje velikim vrancom koje su u

Ciljevi i aktivnosti	metode	postojeći projekti	Izvedivost	kvartali				GODIŠNJI IZVJEŠTAJ
				1	2	3	4	
								suprotnosti s prijedlozima znanstvenika. Dodano smo dali svoje komentare na promjene u Hrvatskoj vezano u lovne vrste s Priloga II Direktive o pticama na upit BirdLifea.
Razni monitorinzi na nacionalnoj razini	Usluge	Planiramo se javiti na Megamonitoring	srednja	x	x	x	x	Prije raspisivanja posljednjeg natječaja obavljene su konzultacije sa subjektima koje smo držali pouzdanim partnerima za provedbu ove usluge. Iskustvo sa sličnog velikog projekta koje je raspisalo isto Ministarstvo (SMART ciljevi) rezultiralo je velikim oprezom i nas i partnera te se donio zajednički zaključak kako se od ove usluge odustaje.
	Usluge	SMART	velika					Okupljen je konzorcij stručnjaka i preko 60 stručnjaka za terenska istraživanja ptica. Postavljeni su transekti/plohe istraživanja i metodologije za istraživanje 111 vrsta ptica na području 35 POP-ova. Odrađeno je preko 730 terenskih dana te prikupljeno preko 15 000 opažanja ptica.
praćenje različitih vrsta ptica i valorizacije na osnovu upita javnih ustanova (JU)	Usluge	Plitvička jezera	velika	x	x	x	x	Odrađena su terenska istraživanja te je pripremljeno i Naručitelju predano izvješće o monitoringu vodomara i vodenkosa, kao i ptica poljoprivrednih staništa koje se već nekoliko godina provodi na području Parka.
	Usluge	Telašćica	velika	x	x	x	x	Odrađen monitoring rusog, riđoglavog i sivog svračka te legnja u sklopu usluge koja je zbog potrebe istraživanja ušare i dijela zimovalica produžena do ožujka 2023.
ptice močvarice								
monitoring ptica močvarica na Neretvi	Projekt	AF4	velika	x	x	x	x	Završetkom AF4 podaci su i dalje prikupljeni kroz drugu uslugu koja se obavljala na području delte rijeke Neretve.
monitoring uspješnosti mjera očuvanja kod Nina	Interna aktivnost	SMART	mala		x			Planirano, nije provedeno zbog prioritarnijih terenskih obveza planiranih suradnika.

Ciljevi i aktivnosti	metode	postojeći projekti	Izvedivost	kvartali				GODIŠNJI IZVJEŠTAJ
				1	2	3	4	
International Waterbird Census (IWC)	Interna aktivnost	MAVA Learning & Sharing	velika	x			x	Monitoring je proveden u cijeloj Hrvatskoj u koordinaciji s HDZPP-om s brojnim volonterima i predstavnicima pojedinih Javnih ustanova. Podaci su obrađeni te predstavljani na Ornitodruženju. Napravljeni su i trendovi zimovalica za zadnjih 9 godina. Marina Grgić je kroz ovu godinu uvedena u koordinaciju samog monitoringa te je od ove godine odgovorna osoba za IWC u BIOM-u.
Planiranje novog projekta na području položenih obala SZ Dalmacije i otoka Paga	Interna aktivnost	(predan concept note BL-u 2021.)	srednja	x	x	x	x	Predan concept note prema BirdLifeu, također se dio planira prijaviti i kroz LIFE.
urbana bioraznolikost								
monitoring male ušare, gačca, čiova, piljaka, sive vrane	Interna aktivnost	prijava na natječaj Grada Zagreba	velika	x	x	x	x	Odrađen monitoring kolonija gačaca i sive vrane u Zagrebu s volonterima - građanska znanost. Podaci su skupljeni, a analiza će biti spremna prije naredne sezone monitoringa.
ptice šumskih staništa								
Doprinos izradi i praćenju indeksa za šumske vrste	Interna aktivnost, usluga	Planiramo se javiti ako bude natječaj za Indeks za šumske vrste	mala	x	x	x	x	Doprinos se potencijalno mogao dati kroz prijavu na uslugu MINGOR-a, Megamonitring, no kako se od te prijave odustalo nije dat ni planirani doprinos.
monitoring šumskih pjevice	Usluge	Planiramo se javiti na Megamonitring	srednja	x	x	x	x	Monitoring se potencijalno mogao raditi kroz prijavu na uslugu MINGOR-a, Megamonitring, no kako se od te prijave odustalo, provedba monitoringa nije pokrenuta.
grabljivice								
zmijar - monitoring i telemetrija (Telašćica, možda Vransko jezero)	Usluge		velika	x	x	x	x	Monitoring je odrađen i potvrđeno je gniježđenje jednog para te prisustvo drugog para koji najvjerojatnije gnijezdi van granica PP Telašćica.

Ciljevi i aktivnosti	metode	postojeći projekti	Izvedivost	kvartali				GODIŠNJI IZVJEŠTAJ
				1	2	3	4	
sup - provođenje monitoringa gnijezdećih kolonija	Interna aktivnost, potencijalni projekt	Planirani projekt (LIFE SUPport)	velika	x	x			Ove godine nismo sudjelovali u monitoringu, no od sljedeće godine kreće LIFE SUPport i postojeći monitoring i druge aktivnosti na kolonijama planiramo unaprijediti.
sup - telemetrija ptica iz oporavilišta	Usluge i Projekt		velika	x	x	x	x	I ove je godine nastavljena uspješna suradnje s JU Priroda i Oporavilištem za supove "Beli". Pet mladih supova je ispušteno u prirodu nakon rehabilitacije i označeno GPS-ovima. Sada se prati njihovo kretanje.
sup – priprema LIFE projekta bjeloglavog supa	Interna aktivnost	Planirani projekt (LIFE SUPport)	velika	x	x	x	x	Projekt je odobren i kreće s početkom 2023. Potpisan je ugovor i definirane su obveze pojedinih zaposlenika u provedbi.
suri orao - nastavak monitoringa i razvoj mreže pratitelja	Interne aktivnosti i Usluge		srednja	x	x	x		Izostala je koordinacija s dosadašnjim suradnicima te su prikupljeni podaci s malog broja teritorija.
suri orao - izrada karte osjetljivosti: praćenje prilika za projekte	Interne aktivnosti i Usluge		srednja	x	x	x	x	Nije bilo prilika za prijavu projekta. Označen još jedan mladi suri orao na Raši u suradnji s JU Natura Histrica te se prikupljaju podaci njegovog kretanja, a potencijalno mogu poslužiti u ove svrhe.
sova ušara - nastavak monitoringa u kontinentalnoj Hrvatskoj i Istri (i proširenje na Dalmaciju)	Interna aktivnost		velika	x	x		x	Proveden je monitoring ušare u cijeloj Hrvatskoj uz sudjelovanje volontera i predstavnika dijela javnih ustanova. Postepeno se povećava broj parova koji se prate u primorskom dijelu zemlje u kojem i obitava najveći dio populacije ove vrste.
bjelonokta vjetruša - određivanje prioriteta mjera očuvanja i monitoring	Interna aktivnost i Usluge		srednja	x	x	x		Aktivnost nije provedena zbog nedostatka kapaciteta i vremena za bavljenje ovom vrstom.
suradnja s penjačkom zajednicom vezano za zoniranje rekreacijskih aktivnosti (sivi sokol, suri orao, sova ušara)	Interna aktivnost	ubaciti u planiranje budućeg projekta	mala	x	x	x	x	Suradnja nije uspostavljena zbog nedostatka odgovarajućih prilika za istu.

Ciljevi i aktivnosti	metode	postojeći projekti	Izvedivost	kvartali				GODIŠNJI IZVJEŠTAJ
				1	2	3	4	
poticati JU na zoniranje rekreacijskih aktivnosti (sivi sokol, suri orao, sova ušara)	Interna aktivnost	ubaciti u planiranje budućeg projekta	mala	x	x	x	x	Aktivnost se ostvarivala samo kroz izradu Planova upravljanja.
ptice poljoprivrednih staništa								
Suradnja s Ministarstvom poljoprivrede vezano za mjere očuvanja iz Programa ruralnog razvoja 2021.-2027.	Interna aktivnost, Projekt	Dinara back to LIFE	velika	x	x	x	x	Pokušaji pozitivnog utjecaja, pa i davanjem konkretnih prijedloga na novi SP ZPP koji nisu uvaženi od strane Ministarstva poljoprivrede. Ministarstvo je čitav proces programiranja provelo bez participativnog pristupa sa zainteresiranim stranama. Stoga novi Plan ne sadrži značajna unaprjeđenja po pitanju očuvanja brojnih ptičjih vrsta na koje poljoprivredna proizvodnja utječe. Moguć je napredak u pogledu očuvanja krških travnjaka ovim Planom kreiranim eko shemama, no predstoji vidjeti u kojoj će ih mjeri poljoprivrednici usvojiti i kakav će zaista biti njihov pozitivan utjecaj na bioraznolikost.
monitoring ćukavice, kratkoprste ševe i vrtne strnadice	Projekt	Dinara back to LIFE	velika	x	x	x	x	Monitoring je odrađen kao i prethodnih godina. Ćukavice i dalje ne gnijezde na projektnom području, dok je populacija kratkoprste ševe u opadanju, no parovi imaju veće teritorije jer je povećana površina (uklanjanjem drvenaste vegetacije) odgovarajućeg staništa. Vrtne strnadice su i dalje u blagom padu.
monitoring čestih vrsta ptica poljoprivrednih staništa - prijava na novi natječaj, koordinacija istraživanja i analiza podataka	Usluga	MČVP	velika	x	x	x	x	Nakon posljednjih ispravaka usvojeno je i drugo po redu izvješće ove trogodišnje usluge čiji je naručitelj Ministarstvo poljoprivrede RH. Druga godina provedbe usluge rezultirala je kao i inače uspješnom terenskom sezonom (travanj - sredina lipnja) te predajom i usvajanjem trećeg po redu izvješća. U predviđenom je roku predan i četvrti po redu izvještaj s od ove godine unaprijeđenim analizama stanja ptica na poljoprivrednim površinama u RH te utjecaju poljoprivredne politike na njihove populacije.

Ciljevi i aktivnosti	metode	postojeći projekti	Izvedivost	kvartali				GODIŠNJI IZVJEŠTAJ
				1	2	3	4	
morske ptice								
cjevonosnice i sredozemni galeb - istraživanje kolonija, monitoring, mjere očuvanja	Projekt	LIFE Artina/Se gre	velika	x	x	x		Provedba mjera očuvanja rezultirala je značajnim uspjehom gniježđenja gregule (69-79%), a donekle i kaukala (49-56%). Uspjeh gniježđenja sredozemnog galeba je i dalje relativno nizak (5-6%). Vrhovnacji su nakon provedene eradikacije štakora i dalje bez njih, a na Zaklopatici, Velikom i Malom Maslovnjak, Velikom Rutvenjak te Kručici provedene su redovite mjere eradikacije. Na otočiću Bratinu je došlo do reinvazije ili je dio štakora preživio te su i dalje na njemu.
cjevonosnice i sredozemni galeb - proglašavanje novih morskih područja očuvanja značajnih za ptice (POP)	Projekt	LIFE Artina/Se gre	velika	x	x	x	x	Proglašena nova IBA područja (Sjeverni Jadran, Lastovski kanal, Hvarski kanal) te su proširene granice IBA Lastovsko otočje. Kroz rad s MINGOR-om, nova područja će ući u proceduru proglašavanja POP-ova u procesu proširenja mreže Natura 2000 na moru.
morske ptice - networking, transfer, diseminacija	Projekt	LIFE Artina/Se gre	velika					Organizirana 3 putovanja u svrhu umrežavanja (networking) s drugim LIFE projektima. Hrvatskim partnerima na projektima LIFE Artina i Adriatic Seabird Guardians (Udruga Sunce i JU PP Lastovo) i projektnom timu smo osigurali posjet, edukaciju i upoznavanje s radom na projektima koji se bave sličnim temama kao i LIFE Artina. Posjetili smo UK (Biosecurity for LIFE), Portugal (LIFE Ilhas Barreira) i Italiju (LIFE Diomedee).
Čigre – crvenokljuna i mala – istraživanja (područja hranjenja) i mjere očuvanja (galebovi) (Nin i 2-3 otočića)	Interna aktivnost		mala		x			Za bavljenje ovom problematikom nisu postojale stvarne prilike ni potrebni kapaciteti. Formiranje umjetnog otočića za gniježđenje crvenokljune čigre na akumulaciji Ormož nije se pokazao kao uspješan projekt, prije svega zbog predacije ptica i jaja od strane vidre na koloniji. Stoga se ove godine otočić nije čistio od drvenaste i zeljaste vegetacije, a s JU Varaždinska razmatra se mogućnost njihovog značajnijeg uključivanje u održavanje otočića.

Ciljevi i aktivnosti	metode	postojeći projekti	Izvedivost	kvartali				GODIŠNJI IZVJEŠTAJ
				1	2	3	4	
Priprema LIFE projekta za cjevonosnice	Interna aktivnost	Planirani projekt	srednja	x	x	x	x	Ponovno je prijavljen revidiran LIFE TETIDE čije bi se aktivnosti osim na području PP Lastovo u značajnoj mjeri trebale odvijati i na području POP-a Pučinski otoci. Projektom je partnerstvu pridružena JU More i krš, a koordinator i drugi projektni partneri su iz Italije.
SISAVCI								
mammal atlas zagovaranje kod EK za umrežavanje organizacija i stvaranje baze podataka	interne aktivnosti		velika	x	x	x	x	Nije bilo prilika i nije se ništa odvijalo po tom pitanju. Mi smo samo sudionici inicijative i podržavamo kad bude prilika.
ris								
ris - monitoring (snow tracking i fotozamke)	Projekt	LIFE Lynx	velika	x	x	x	x	Provedeno unutar mogućnosti i rezultati su dobri. Mreža fotozamki funkcionira, koncentrirani smo na Alojzija i njegove potencijalne ženke. Problem nam stvara snowtracking zbog slabog i kratkotrajnog povoljnog snježnog pokrivača na području Malog Alana i Sv. Roka.
ris - ispuštanje risova	Projekt	LIFE Lynx	velika	x	x			Ispušten ris Lubomir na Velebitu.
ris - rad s dionicima	Projekt	LIFE Lynx	velika	x	x	x	x	Proveden sastanak suradničkog vijeća u Gorskom kotaru i nastavlja se raditi sa suradnicima lovcima i šumarima na području Like.
ris - komunikacija s javnosti i monitoring stavova	Projekt	LIFE Lynx	velika	x	x	x	x	Redovno prevođenje vijesti na hrvatski jezik na LIFE Lynx webu se provodi a do kraja godine biti će gotov (preveden na hrvatski i tiskan) 3. bilten projekta. Praćenje stavova javnosti se provodi sljedeće godine.
ris - rad na strateškom dokumentu	Projekt	LIFE Lynx	velika	x	x	x	x	Aktivnost provedena online tako da naš dio organizacije radionica nije bio potreban te su novci realocirani na aktivnost organizacije konferencije koja će se održati u rujnu 2023.
sredozemna medvjedica								
sredozemna medvjedica - kartiranje špilja	Projekt	EAMSP	velika		x	x	x	Provedena terenska istraživanja u srednjoj Dalmaciji. Planirano je više za ovu sezonu pa se planira sljedeće sezone nadoknada.

Ciljevi i aktivnosti	metode	postojeći projekti	Izvedivost	kvartali				GODIŠNJI IZVJEŠTAJ
				1	2	3	4	
sredozemna medvjedica - istraživanje vezano za ribolov	Projekt	EAMSP	srednja	x	x	x	x	Uz angažman oko drugih poslovnih i privatnih obveza pojedinaca zaduženih za izradu ovog dokumenta te potrebe za redefiniranjem opsega došlo je do odstupanja od planiranog vremenskog okvira za njegovo dovršavanje.
sredozemna medvjedica - rad na komunikaciji s dionicima	Projekt	EAMSP	velika	x	x	x	x	Komunikacija uspostavljena i održavana s 5 morskih JU, VEFom, MINGOR-om. Održana akcija čišćenja u suradnji s Udrugom Argonauta, održane edukacije na Agronomskim fakultetu Sveučilišta u Zagreb, Srednja škola Sinj, ribarski sektor u Zadru. Zaprimljene 4 prijave građana o viđenju (jedna potvrđena). 3 intervjua za medije.
Podizanje internih kapaciteta	Projekt	EAMSP	velika			x	x	Sudjelovanje na konferenciji u Cipru. Networking i razmjena iskustva s kolegama s Cipra.
dinarski voluhar								
dinarski voluhar - Biokovo monitoring	Usluga	Planiramo se javiti na natječaj	velika	x	x	x		Nije bilo prilike.
dinarski voluhar - podizanje internih kapaciteta	Interna aktivnost		velika		x	x	x	Nije bilo prilike niti je prioritet.
vidra								
vidra - sudjelovanje u Megamonitoringu	Usluga	Planiramo se javiti na natječaj	srednja		x	x	x	Ne sudjelujemo.
vidra - podizanje internih kapaciteta	Interne aktivnosti		srednja		x	x	x	Nije bilo prilike niti je prioritet.
divokoza								
divokoza - priprema projekta	Interna aktivnost		velika	x	x	x	x	Održan inicijalni sastanak s Agronomskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu vezano za potencijalno uključivanje u prijavu projekta na divokozi u nadolazećim natječajima.

Ciljevi i aktivnosti	metode	postojeći projekti	Izvedivost	kvartali				GODIŠNJI IZVJEŠTAJ
				1	2	3	4	
INVAZIVNE VRSTE								
Lobiranje za donošenje sveobuhvatne legislative za uklanjanje invazivnih životinja	Interna aktivnost		velika	x	x	x	x	Fond omogućio sredstva za eradikacije mungosa sa otočića s Mljeta. Pregledali nadopunu IAS liste no nismo imali komentara. Prepoznat nedostatak aktivnosti u planovima upravljanja relevantnih javnih ustanova a vezano za invazivne vrste te lobiranje za uvrštavanje istih i kod javnih ustanova i kod MINGOR-a.
Povezivanje; znanstvena suradnja i konzultacije (npr. IDT Biologica...)	Interna aktivnost i Usluga		srednja	x	x	x	x	Sudjelovanje na konferenciji u Briselu.
Mini eradikacija mungosa na otočiću kraj Mljeta	Usluga	Ako bude raspisan natječaj, javit ćemo se	mala	x	x	x	x	JU NP Mljet planira provedbu te smo u komunikaciji i poslali smo informativnu ponudu za aktivnosti do 2027. godine.
Cilj 2: Zaštita vrsta na preletničkom putu od negativnih utjecaja čovjeka								
ENERGETIKA								
Održavanje i poboljšanje suradnje s energetskektorom (firme, udruge, EIHP, HEP ODS; ne samo Cres i Neretva; HOPS, TNC)	Interna aktivnost, Projekt	AF4	velika	x	x	x	x	Produbili smo suradnju s HEP ODS, održali u suradnji s njima edukaciju o elektrokciji na Ornitodruženju. Uključili smo ih kao partnere u projekt LIFE SUPport. Uvršteni smo u TNC-ov Centar izvrsnosti za lociranje obnovljivih izvora energije u jugoistočnoj Europi. Održan sastanak s HOPS-om na temu zaštite gnijezda ptica na dalekovodima.
Promocija Smjernica za procjenu utjecaja vjetroelektrana na ptice	Interna aktivnost		velika	x	x			Smjernice za vjetroelektrane finalizirane i prezentirane stručnoj javnosti (od 6. mjeseca čekamo komentare MINGOR-a). Proces izrade smjernica za dalekovode smo prezentirali partnerima na AF4 završnoj konferenciji.
Terenska istraživanja elektrokcije i kolizije ptica	Projekt	AF4 Energy	velika			x		Projekt AF4 finaliziran. Uspostavljena mreža volontera za monitoring elektrokcije. Odrađeno preliminarno kartiranje rizičnih SN vodova na Učki. Osiguran nastavak financiranja monitoringa na Cresu kroz projekt Life SUPport.

Ciljevi i aktivnosti	metode	postojeći projekti	Izvedivost	kvartali				GODIŠNJI IZVJEŠTAJ
				1	2	3	4	
Razvoj projekata i suradnji u svrhu smanjenja elektrokcije i kolizije ptica	Interna aktivnost		srednja	x	x	x	x	U projekt LIFE SUPport ugrađen nastavak rada na borbi protiv elektrokcije ptica, HEP ODS uključeni kao partneri i aktivnosti isplanirane u koordinaciji s njima.
KRIVOLOV, TROVANJE I TRGOVINA PTICAMA								
Zagovaranje za bolju provedbu zakona protiv krivolova, uključujući izradu NAP protiv krivolova i jačanje kapaciteta državnih službi	Projekt	LIFE ABC, Balkan Detox LIFE, AF4	srednja	x	x	x	x	Sudjelovali smo kao službeni promatrač na sastanku Bernske konvencije, a na temu suzbijanja protuzakonitog ubijanja ptica. Organizirali smo "radni sastanak o izradi Nacionalnih akcijskih planova za eradicaciju nezakonitog ubijanja, hvatanja i trgovanja pticama u skladu s Rimskim strateškim planom 2020.-2030." za hrvatske dionike (MIKT focal point, Bern focal point) u suradnji s predstavnicima koordinacijskog tijela Konvencije o očuvanju migratornih vrsta divljih životinja. Kroz projekt Balkan Detox LIFE smo uspjeli oformiti neslužbenu radnu skupinu u svrhu izrade Protokola za trovanje koji je uspješno i izrađen uz suradnju svih relevantnih dionika (MINGOR, Ministarstvo poljoprivrede, DORH, DIRH, Ravnateljstvo policije, Pravosudna akademija, Javne ustanove, HVI, Centar za forenzična ispitivanja, istraživanja i vještačenja Ivan Vučetić). Pri formiranju neslužbene radne skupine, pomogla je suradnja i sinergija s projektom LIFE Swipe (provodi WWF Adria).
Izvještaj borbe protiv krivolova 2017.-2021. kao temelja za position paper o Biomovom stavu prema krivolovu i lovu	Interno		velika	x	x			Izvještaj borbe protiv krivolova 2017.-2021. je napravljen u prvoj polovici 2021. godine. Izvještaj je bio temelj apela prema državnim institucijama za osnivanje radne skupine za nacionalni akcijski plan protiv protuzakonitog ubijanja ptica.
Zagovaranje za povećanje transparentnosti sustava lovstva	Projekt, Interna aktivnost	LIFE ABC	velika	x	x	x	x	Komentiranje Pravilnika o provođenju javnog natječaja za zakup poljoprivrednog zemljišta i zakup za ribnjake u vlasništvu RH.

Ciljevi i aktivnosti	metode	postojeći projekti	Izvedivost	kvartali				GODIŠNJI IZVJEŠTAJ
				1	2	3	4	
Razvijanje partnerskih odnosa s etičnim lovcima i razvoj LCGI među lovcima	Projekt, Interna aktivnost	LIFE ABC, AF4	srednja	x	x	x	x	Zaposlenici udruge Biom bili su u stalnom kontaktu s etičkim lovcima iz područja cijele Hrvatske. Organizirana radionica Hunters2Hunters tijekom koje su lovcima stručnjaci za temu trovanja olovom objasnili problematiku trovanja olovom kod ptica i prenijeli dansko iskustvo prelaska s olovne na bezolovnu sačmu u lovu na ptice močvarice. Sudjelovanje na radionici - okruglom stolu "Lovstvo" za regionalni plan Mura-Drava. Zahvaljujući našoj prisutnosti, u akcijski plan ušle su aktivnosti zajedničkog monitoringa krivolova, informiranja lovaca o trovanju olovom iz lovačke municije i edukacija lovaca o prepoznavanju vrsta ptica.
Jačanje kapaciteta i networking dionika u postupcima vezanima za zaštitu prirode (MINGOR, pravosuđe, inspekcije, čuvari prirode)	Projekti i interna aktivnost	LIFE ABC, pokušati ubaciti u prijavu budućeg projekta	srednja	x	x	x	x	Organizirali smo studijsko putovanje naših predstavnika iz zaštite prirode u Španjolsku na tečaj WCA - Wildlife Crime Academy gdje su im prenesena znanja i najbolje prakse u borbi protiv trovanja i zločina protiv divljih životinja.
Jačanje kapaciteta i učinkovitosti pravosuđa u procesuiranju slučajeva trovanja	Projekt	Balkan Detox LIFE	srednja	x	x	x	x	Kroz sastanke radne skupine članovi radne skupine izmjenjuju iskustva i podižu svijest o važnosti ovih slučajeva, kroz WCA u Španjolskoj educirali smo na 2 tečaja gospođu Ivu Arapović iz DORH-a.
Širenje svijesti javnosti o štetnosti krivolova i trovanja	Projekt	LIFE ABC, Balkan Detox LIFE, AF4	velika	x	x	x	x	Održana je jedna radionica u sklopu projekta Balkan Detoxa LIFE u Sinju o problemima trovanja u području Dalmacije i Dalmatinske zagore (sudjelovali su stočari, veterinari i lovci) predviđene su još dvije radionice u hot-spot lokacijama Lika i Gorski kotar u narednim godinama.
Zagovarati bolju provedbu zabrane korištenja olovne sačme	Projekt	AF4 Poisoning, BirdLife Lead to Unlead	srednja	x	x	x	x	Sudjelovanje u javnom savjetovanju Europske agencije za kemikalije odnosno prijedloga za potpunu zabranu olova u lovu i sportskom streljaštvu. Podržavanje mišljenja Odbora za socioekonomska istraživanja ECHA-e da je potpuna zabrana korištenja olova izvediva i potrebna za zaštitu prirode i ljudskog zdravlja.

Ciljevi i aktivnosti	metode	postojeći projekti	Izvedivost	kvartali				GODIŠNJI IZVJEŠTAJ
				1	2	3	4	
Monitoring krivolova (prepelice, pjevice, močvarice i grabljivice)	Projekt, Interna aktivnost	AF4, LIFE ABC	velika	x	x	x	x	Početkom 2022. proveden redoviti monitoring krivolova na delti Neretve. Osim redovnog krivolova liske u razdoblju do kraja siječnja, otkriveno je također povećanje krivolovnih aktivnosti pred Uskrs. U rujnu 2022. volonteri su provodili monitoring krivolova na području Zagrebačke županije, Dubrovačko-Neretvanske županije i Neretvansko-hercegovačke županije u BiH.
Praćenje prijava za krivolov	Interna aktivnost	AF4, LIFE ABC	srednja	x	x	x	x	U listopadu 2022. utvrđeno da su na temelju volonterskih prijava krivolova na području BiH kazneni počinitelji novčanom kaznom od 7.000 KM. Nije bilo prijava protiv krivolova pa se nisu ni pratile.
Izvanredne prijave za krivolovne i povezane aktivnosti	Interna aktivnost, Projekt	AF4, potencijalni novi projekti	srednja	x	x	x	x	U 2022. nije bilo potrebe za izvanrednim prijavama krivolova.
Vođenje baze podataka krivolova	Projekt	LIFE ABC, AF4	velika	x	x	x	x	Baza podataka krivolova je redovno popunjavana..
Stvaranje baze podataka i mapiranje slučajeva trovanja u Hrvatskoj	Projekt	Balkan Detox LIFE	srednja	x	x	x	x	U sklopu projekta BalkanDetox LIFE uspostavljena je javna mapa slučajeva trovanja divljih životinja na Balkanu. Popunjavanje baze poznatim slučajevima trovanja divljih životinja na temelju javno dostupnih članaka. Karta je dostupna na wildlifepoisoning.lifeneophron.eu .
Prikupljanje znanja o načinima trovanja divljih životinja i njihovom utjecaju na ljudsko zdravlje	Projekt	Balkan Detox LIFE	velika	x	x	x	x	U sklopu projekta Balkan Detoxa LIFE izrađena je Studija o ilegalnoj upotrebi otrova na projektnom području (Balkan).
Unaprjeđenje upravljanja slučajevima trovanja	Projekt	Balkan Detox LIFE	srednja	x	x	x	x	Izrađen je operativni protokol za sve dionike uključene u procesuiranje slučajeva trovanja. Ostaje za vidjeti u praksi koliko će uspješna biti njegova primjena no dionici su pokazali volju da unaprjeđenjem rada. Još nije bilo prilike za testiranje protokola.

Ciljevi i aktivnosti	metode	postojeći projekti	Izvedi -vost	kvartali				GODIŠNJI IZVJEŠTAJ
				1	2	3	4	
SLUČAJNI ULOV MORSKIH PTICA - Doprinos rješavanju problema slučajnog ulova morskih ptica								
Identifikacija problema slučajnog ulova morskih ptica - strateški pristup	Projekt	LIFE Artina, Med Bycatch	velika	x	x	x	x	Posljednje dvije godine se intenzivno bavimo problemom slučajnog ulova morskih ptica u ribolovne alate. Prepoznati su najrizičniji ribolovni alati te smo se time vodili prilikom odluke za testiranjem mjera ublažavanja slučajnog ulova. Kao podrška udruzi Sunce proveli smo testiranje mjera ublažavanja te smo rezultate podijelili s relevantnim institucijama. Podigli smo svijest i zagovarali rješavanje problema slučajnog ulova kod nadležnih ministarstava kroz izradu "Smjernica za razvijanje nacionalnog akcijskog plana o slučajnom ulovu osjetljivih morskih vrsta" te Mjere za smanjenje slučajnog ulova morskih ptica (prilagodbe ribolovnih praksi i alata).
Testiranje mjera ublažavanja prilikom slučajnog ulova morskih ptica	Projekt	LIFE Artina, Med Bycatch	velika	x	x	x	x	Kroz projekte LIFE Artina i Medbycatch smo se bavili problemom slučajnog ulova morskih ptica te smo prvi počeli testirati mjere za smanjenje slučajnog ulova morskih ptica u Hrvatskoj. Kao podrška udruzi Sunce testirali smo sljedeće mjere ublažavanja: hookpode, dodatna olova na pridnenim parangalima, zamjena standardnih J udica s C udicama, LED svjetla na mrežama stajaćicama te smo testirali utjecaj različitog vremena topljenja mreža na slučajni ulov. Tijekom testiranja nije bilo slučajnog ulova morskih ptica no testiranje je bilo pilot i zbog kašnjenja nije provedeno u periodu najveće aktivnosti morskih ptica.
Zagovaračke aktivnosti na temu slučajnog ulova morskih ptica	Projekt	LIFE Artina, Med Bycatch	velika	x	x	x	x	Izrađene su "Smjernice za razvijanje nacionalnog akcijskog plana o slučajnom ulovu osjetljivih morskih vrsta". Smjernice su izrađene na participativan način, sudjelovali su svi relevantni dionici (Ministarstvo poljoprivrede, Ministarstvo gospodarstva i zaštite okoliša, Institut za oceanografiju i ribarstvo). Predložene su Mjere za smanjenje slučajnog ulova morskih ptica (prilagodbe ribolovnih praksi i alata) u suradnji s udrugom Sunce.

Ciljevi i aktivnosti	metode	postojeći projekti	Izvedivost	kvartali				GODIŠNJI IZVJEŠTAJ
				1	2	3	4	
Edukacije na temu slučajnog ulova morskih ptica	Projekt	LIFE Artina, Med Bycatch	velika	x	x	x	x	Aktivnosti edukacije i podizanja svijesti provodile su se na nekoliko razina i kroz nekoliko različitih događaja (Europski dani pomorstva (EMD), Tjedan oceana, Noć albatrosa). Studenti morskih smjerova na različitim sveučilištima, školska djeca iz obalnih zajednica, javnost lokalnih obalnih zajednica i ribari su bili uključeni u te aktivnosti kako bismo im podigli svijest o slučajnom ulovu, važnosti njegovog ublažavanja te njihovoj ulozi u cijelom procesu.
Cilj 3: Doprinos očuvanju vrsta i staništa u kontekstu gospodarskog razvoja i vezanih pritisaka (npr. energetika, urbanizacija, turizam, i sl.)								
Zagovaranje očuvanja vrsta i staništa u kontekstu gospodarskog razvoja i vezanih pritisaka	Interne aktivnosti, Projekti	svi projekti	velika	x	x	x	x	Aktivnost se redovno provodi kroz aktivnosti raspoređene u drugim ciljevima.
Jačanje kapaciteta Bioma vezano za policy kroz suradnju s BirdLifeom (BL ECA, BHDTF, ATF, MTF, Comms WG, Fundraising WG...), IMPEL-om i međunarodnim konvencijama (Bernska konvencija...)	Projekti i interna aktivnost	razni projekti, nekad interno	velika	x	x	x	x	Sudjelovanje na sastancima Nature Task Forcea, Agriculture Task Forcea i Marine Task Forcea. Agriculture i Marine Task Force sastanci su ove godine održani u Hrvatskoj te ih je Biom organizirao. Sudjelovanje na sastancima Fundraising Working Group i Communication Working Group. Priključivanje novim grupama - Restoration i Forestry Conservation. Sudjelovanje na Svjetskom kongresu BirdLifea u Cambridgeu povodom 100 godina BirdLifea. Prisustvovanje sastanku IMPEL-a i sastancima Bernske konvencije i CMS-MIKT. Organizacija sastanka između CMS-MIKT-a i nacionalnih kontakt točaka.
Određivanje prioriternih područja (npr. IBA) za praćenje stanja (npr. promjene u prostornim planovima)	Interne aktivnosti		mala	x	x	x	x	Aktivnost nije provedena jer nije bilo kapaciteta.

Ciljevi i aktivnosti	metode	postojeći projekti	Izvedivost	kvartali				GODIŠNJI IZVJEŠTAJ
				1	2	3	4	
Cilj 4: Doprinos očuvanju i restauraciji staništa								
Prepoznati i odrediti prioritete za rad na očuvanju staništa	Interne aktivnosti		velika	x	x			U sklopu promišljanja za izradu konzervacijske strategije Bioma, prepoznati su prioriteti poput nastavka rada na restauraciji travnjaka, većeg uključivanja u rad na restauraciji vlažnih staništa odnosno proširivanje djelovanja s lokvi i bunara te vlažnih livada i na obalna močvarna staništa, a kao dodatni cilj postavljeno je usmjeravanje prema borbi protiv invazivnih biljnih vrsta i njihovog negativnog utjecaja na različita staništa s naglasnom na vlažna staništa gdje i predstavljaju najveći problem.
Osmisliti aktivne mjere očuvanja: pašnjaci, vlažne livade, tršćaci, muljevita morska obala, lokve, kamenolomi	Projekt	EuroNatur , Dinara back to LIFE	srednja	x	x	x	x	Uključili smo se u predlaganje mjera za uključivanje u Strateški plan Zajedničke poljoprivredne politike namijenjene za održavanje travnjaka a koje bi bile result based. Mjere kao takve nisu uključene u SPZPP ali planiramo nastaviti zagovaranje da se takve mjere ugrade, ako ne ranije onda u sljedećem programskom razdoblju.

Ciljevi i aktivnosti	metode	postojeći projekti	Izvedivost	kvartali				GODIŠNJI IZVJEŠTAJ
				1	2	3	4	
Širenje partnerske mreže na poljoprivrednike, Ministarstvo poljoprivrede i Agronomski fakultet, Javne ustanove, JLS i Hrvatske šume	Projekt	Dinara back to LIFE	velika	x	x	x	x	Uspostavljen je veći broj novih suradnji sa stočarima kroz projekt Dinara back to LIFE s ciljem poticanja ispaše miješanim stadima kao metode restauracije i održavanja suhih travnjaka. Osim toga pokrenuta je i službena suradnja s Udrugom 4 grada DRAGODID i Hrvatskim šumama a partnerstvu su se pridružile i Javne ustanove parkova prirode Biokovo i Učka te nacionalnog parka Sjeverni Velebit s ciljem rada na obnovi zapuštenih lokvi i bunara korištenjem tradicionalnih metoda suhozidne gradnje. Veliki pomaci ostvareni su i u komunikaciji između Ministarstava poljoprivrede, odnosno gospodarstva i održivog razvoja te Hrvatskih šumi i Državnog inspektorata na temu usuglašavanja stavova oko provedbe kontroliranog paljenja kao metode za restauraciju travnjaka. Nadamo se da će se tijekom iduće godine usvojiti prijedlog izmjena i dopuna Zakona o šumama koji bi onda detaljnije regulirao ovu tematiku i time se uskladio sa Zakonskim okvirom povezanim uz zaštitu prirode.

Ciljevi i aktivnosti	metode	postojeći projekti	Izvedivost	kvartali				GODIŠNJI IZVJEŠTAJ
				1	2	3	4	
Sudjelovanje u zagovaračkim procesima pokrenutim lokalno i interno ili na BL razini kroz sudjelovanje na ATF-u, Radna skupina nacionalne ruralne mreže, Sudjelovanje u Odboru za praćenje programa ruralnog razvoja	Interne aktivnosti		srednja	x	x	x	x	Najveći zagovarački napor napravljen je u sklopu izrade Strateškog plana Zajedničke poljoprivredne politike kojeg je vodilo Ministarstvo poljoprivrede i u kojem nam je cilj bio osigurati da se odrednice koje će se nalaziti u Strateškom planu koji će na snazi biti do 2027. godine usklade s ciljevima Europskog zelenog plana odnosno da se radi na smanjenju negativnog utjecaja poljoprivrede na biološku raznolikost i zdravlje ljudi te da poljoprivreda bude što održivija. Strateški plan naposljetku je usvojen od Europske komisije krajem listopada. Doneseni plan, smatramo, mogao je biti i mnogo bolji i više usklađen sa zelenim politikama EU, ali naša nastojanja ovdje ne prestaju nego ćemo se i dalje uključivati u zagovaranje da se plan doista i provodi odnosno da se raspisuju natječaji za korištenje mjera koje za cilj imaju pozitivno utjecati na tlo, bioraznolikost i smanjenje negativnih utjecaja poljoprivrede. Tijekom godine sudjelovali smo i u brojnim zagovaračkim nastojanjima za poboljšanje zakonskih odrednica vezanih uz smanjenje korištenja pesticida, određivanja prema energetske tranziciji te derogaciji vezanoj za dozvolu obavljanja poljoprivredne proizvodnje na površinama koje su u sustavu poticaja prijavljene kao ugar odnosno da su ostavljene da se regenerira tlo, što je bilo potaknuto izbijanjem rata u Ukrajini.
Utvrđivanje stavova interesnih skupina, znanstvenih institucija, OCD-a i šire javnosti radi dijeljenja informacija i poticanje transparentnosti (potencijalni utjecaj na mjere i poticaje)	Projekt	Dinara back to LIFE	velika	x	x	x	x	Uspješno utvrđivanje stavova kroz različite aktivnosti projekta - komunikacijske, suradnju sa stručnjacima, sa stočarima, drugim OCD-ima itd. Te komunikacija prema ciljanim skupinama.

Ciljevi i aktivnosti	metode	postojeći projekti	Izvedivost	kvartali				GODIŠNJI IZVJEŠTAJ
				1	2	3	4	
Podizanje svijesti o upitnim praksama kao što je dušična direktiva; intenzivna poljoprivreda; neadekvatno pošumljavanje uz promociju dobre prakse	Interne aktivnosti	ubaciti u planiranje budućeg projekta	srednja	x	x	x	x	Osim kroz zagovaračke aktivnosti na EU i i nacionalnoj razini nismo provodili posebne kampanje kojima bi cilj bio osvještavanje javnosti o negativnim praksama povezanim uz poljoprivredu ili neadekvatno pošumljavanje. Tijekom godine popratili smo u kampanju pokrenutu od strane BirdLife-a na temu deforestacije do koje dolazi prvenstveno zbog želje za dodatnim poljoprivrednim površinama.
Promocija kontroliranog paljenje kao zakonski i društveno prihvatljive prakse održavanja travnjaka	Projekt	Dinara back to LIFE	velika	x	x	x	x	Veliki naponi učinjeni su s ciljem da se kontrolirano paljenje prepozna izvan sektora zaštite prirode kao valjana metoda restauracije i održavanja travnjaka te su za isti stol dovedeni relevantni dionici odnosno donosioci odluka. Metoda je uključena u Šumsko gospodarsku osnovu relevantnu za projekt Dinara back to LIFE te je omogućena njena provedba u sklopu projekta. Sudjelovali smo i nastaviti ćemo sudjelovati u lobiranju za donošenje izmjena Zakona o šumama kojim bi se trebalo olakšati uvođenje i provođenje ove metode i izvan našeg projektnog područja.
Monitoring stanja i restauracija travnjaka na Dinari i Učki	Projekt	Dinara back to LIFE, DINALPCO NNECT	velika	x	x	x	x	U sklopu DinAlpConnecta organiziran edukativno-volonterski kamp tijekom srpnja, sudjelovalo je 25 sudionika (volonteri zaposlenici Učke i Bioma) te je obnovljeno 5,8ha travnjaka na Učki. Osim toga nastavljene su restauracijske aktivnosti i na području Dinare te su restauracijski radnici u periodu od siječnja do kraja ožujka te zatim od početka rujna do kraja godine (što će se nastaviti do kraja ožujka 2023.) nastavili s ručnim uklanjanjem drvenaste vegetacije se zaraslih travnjaka. Od sredine prosinca do veljače 2023. planirana je provedba kontroliranog paljenja s ciljem restauracije 50 ha travnjaka na Dinari. Paralelno s restauracijskim aktivnostima provodili smo tijekom godine praćenje stanja ciljnih vrsta ptica, trava, šmrike,

Ciljevi i aktivnosti	metode	postojeći projekti	Izvedivost	kvartali				GODIŠNJI IZVJEŠTAJ
				1	2	3	4	
								pčela i skakavaca kako bismo pratili učinak restauracijskih aktivnosti.
Pokretanje kontrolirane ispaše projektnim stadom na Dinari	Projekt	Dinara back to LIFE	velika	x	x	x	x	Od siječnja počeli s potpisivanjem prvih ugovora za provedbu ispaše miješanim stadima s ciljem održavanja i restauracije zaraslih travnjaka te smo do kraja godine potpisali sve planirane ugovore, njih 16. U sklopu ugovora su se stočari obavezali nabavili pedesetak dodatnih grla stoke prvenstveno kopitara kako bi poboljšali učinkovitost ispaše odnosno smanjivanje širenja nepoželjnih biljnih vrsta, prvenstveno šmrike (juniperusa).
Pokretanje mehaničkog uklanjanja drvenaste vegetacije s travnjaka na Dinari i organizacija restauracijskog kampa	Projekt	Dinara back to LIFE	velika	x	x	x	x	Restauracijski radnici su u periodu od siječnja do kraja ožujka te zatim od početka rujna do kraja godine (što će se nastaviti do kraja ožujka 2023.) nastavili s ručnim uklanjanjem drvenaste vegetacije se zaraslih travnjaka. Uspješno je organiziran je restauracijski kamp na Dinari.
Izrada planova upravljanja za pojedina staništa	Projekt	Dinara back to LIFE	velika	x	x	x	x	Ostvareni su značajni pozitivni pomaci prema konačnoj izradi smjernica za upravljanje suhim travnjacima koje do idućeg ljeta trebaju biti izrađene u sklopu projekta Dinara back to LIFE. Kroz projekt Still water revival napravljeni su početni koraci prema izradi smjernica za upravljanje lokvama i bunarima na području krških planina u Hrvatskoj, a rad na toj temi nastaviti će se i u naredne 2 godine.
Izrada i početak provedbe prekograničnih akcijskih planova za zajedničko upravljanje zaštićenim dijelovima prirode	projekt	DINALPCO NNECT	velika	x	x	x	x	Dovršen akcijski plan za čitavu pilot regiju - Slovenija - Hrvatska te preveden i podijeljen važnim dionicima. Neke aktivnosti iz plana upravljanja se već provode (PP Učka je odgovorna za provedbu).

Ciljevi i aktivnosti	metode	postojeći projekti	Izvedivost	kvartali				GODIŠNJI IZVJEŠTAJ
				1	2	3	4	
Botanička istraživanja i monitorinzi	Usluga	nove potencijalne usluge	velika	x	x	x	x	Tijekom godine provodili smo istraživanje nedovoljno poznatih vrsta dinarskog rošca i skopolijeve gušarke na području Dinare, velike sase na području Svilaje, travnjaka s tvrdačom i kamenjarskih zajednica žednjaka na području Učke. Osim toga proveli smo inventarizaciju flore na odabranim staništima Ličke Plješevice te Laudonovog gaja u Krbavskom polju.
Sudjelovanje u zagovaračkim procesima pokrenutim lokalno i interno ili na BL razini na temu očuvanja staništa, s naglaskom na močvarna staništa	Interne aktivnosti		srednja	x	x	x	x	Sudjelovali smo u zagovaračkim aktivnostima pokrenutim na međunarodnoj razini - BirdLife nas je pozvao da sudjelujemo u pismo prema Europskom parlamentu a vezano za alarmantnu situaciju u UNESCO World Heritage Site, Doñana nacionalni park u Španjolskoj. Također smo sudjelovali na poziv Mediterranean Wetlands Alliancea da upozorimo na probleme vezano uz sprječavanje gubitka i restauraciju jezera Marmara u Turskoj. Na lokalnoj razini nije bilo zagovaračkih procesa vezano za močvarna staništa.
Restauracija lokvi i bunara na Dinari	Projekt	Planirani projekt	velika	x	x	x	x	Tijekom godine obnovljene su 4 dodatne lokve i bunara na području Dinare te će se obnova dodatnih bunara i lokvi nastaviti i u 2023.
Planiranje novog projekta za nastavak Dinare back to LIFE	Interna aktivnost		velika	x	x	x	x	Zbog pokretanja projekta Still water revival odlučeno je da će se projekt pisati i prijaviti u 2023.
Planiranje novog projekta restauracije staništa na području položenih obala SZ Dalmacije, otoka Paga i Vranskog jezera	Interna aktivnost		srednja	x	x	x	x	Od početka ljeta radi se na traženju mogućnosti za dobivanje financija za provedbu restauracijskog projekta povezanog za obalna vlažna staništa, te će se rad na tome nastaviti i iduće godine s ciljem prijave velikog projekta koji bi obuhvaćao nekoliko ključnih područja.

Ciljevi i aktivnosti	metode	postojeći projekti	Izvedivost	kvartali				GODIŠNJI IZVJEŠTAJ
				1	2	3	4	
Cilj 5: Doprinos povećanju kvalitete upravljanja zaštićenim područjima								
Sudjelovanje u zagovaračkim procesima pokrenutim lokalno i interno ili na BL razini na temu zaštićenih područja	Interne aktivnosti		srednja	x	x	x	x	Kroz LIFE Artinu smo proglasili nova morska IBA koja je postati POP-ovi. Također nas je MINGOR pozvao da dostavimo podatke za proglašavanje 30% mora zaštićenim do 2030. i dodatno da predamo svoje prijedloge za 10% stroge zaštite, što smo i učinili. Bili smo pozvani i na ispunjavanje detaljnog upitnika o upravljanju zaštićenim područjima od strane EU a preko MINGOR-a. BirdLife je organizirao zagovaračke aktivnosti vezano za proglašenje akta o obnovi prirode, čemu smo se pridružili u više navrata.
PLANOVI UPRAVLJANJA								
Izrada planova upravljanja (PU) za područja ekološke mreže i zaštićena područja	usluga		velika	x	x	x	x	Izrada planova upravljanja se odvija uz manja kašnjenja, no usluga će se provesti u skladu s planom. Odrađeno je 8 dioničkih radionica i 8 internih radionica tijekom 2022. te brojni interni sastanci s javni ustanovama. Dokumenti se izrađuju kroz faze koje je propisao MINGOR. Javne rasprave će se održati u 2023. Sudjelovanje na radionicama za PU za ptice čiju izradu vodi Sunce.
Sudjelovanje/komentiranje/zagovaranje da PU koje izrađuju drugi dionici budu kvalitetni	interna aktivnost	pokušati ubaciti u prijavu budućeg projekta	srednja	x	x	x	x	Sudjelovanje u izradi nekih ključnih planova upravljanja kroz upitnike, javno izlaganje i sl. (npr. upitnik za potrebe izrade Plana upravljanja područjima ekološke mreže Akvatorija zapadne Istre i pridruženim zaštićenim područjima (PU 7011), Javno izlaganje Plana upravljanja PP Vransko jezero i dr.). Zbog ograničenih kapaciteta nismo mogli sudjelovati na izradi svih relevantnih planova.
Uključivanje u proces donošenja PU Delte Neretve	interna aktivnost		velika	x	x	x	x	Prisustvovanje javnom izlaganju Plana upravljanja deltom Neretve, 13.1.2022. Od tada Plan upravljanja stoji u MINGOR-u. Lobiranje da se PU napokon donese.

Ciljevi i aktivnosti	metode	postojeći projekti	Izvedivost	kvartali				GODIŠNJI IZVJEŠTAJ
				1	2	3	4	
IMPORTANT BIRD AREAS (IBA)								
Koordiniranje mreže IBA u Hrvatskoj (prikupljanje podataka od strane Bioma i u suradnji s LCG-ovima te izvještavanje prema BirdLife-u)	interna aktivnost	pokušati ubaciti u prijavu budućeg projekta	mala	x	x	x	x	Nismo imali kapaciteta za prikupljanje podataka. No, u planu je da se do kraja godine ažurira 6 IBA područja.
Nadopuna IBA u Hrvatskoj (terensko prikupljanje podataka, te proglašenje IBA/POP)	interna aktivnost	pokušati ubaciti u prijavu budućeg projekta	mala	x	x	x	x	U sklopu LIFE Artine proglašena su morska IBA.
PROGLAŠAVANJE I REVIZIJA ZAŠTIĆENIH PODRUČJA								
Sudjelovanje u procesima proglašavanja novih zaštićenih područja i revizijama postojećih zbog unaprjeđenja očuvanja vrsta i staništa	interna aktivnost		srednja	x	x	x	x	Nije bilo prilike no MINGOR prikuplja podatke za nadopunu mreže zaštićenih područja i proglašavanje stroge zaštite u što smo se uključili.
BIOM KAO UPRAVLJAČ ZAŠTIĆENIM PODRUČJIMA								
Promicanje uvođenja delegiranog upravljanja zaštićenim područjima	Interna aktivnost	pokušati ubaciti u prijavu budućeg projekta	srednja	x	x	x	x	Zagovaramo uvođenje delegiranog upravljanja kroz komunikaciju s MINGOR-om, no ozbiljnijih prilika nije bilo.
Cilj 6: Unaprjeđenje propisa, postupaka i praksi vezanih za zaštitu prirode								
ZAKONODAVSTVO I STRATEŠKI DOKUMENTI								

Ciljevi i aktivnosti	metode	postojeći projekti	Izvedivost	kvartali				GODIŠNJI IZVJEŠTAJ
				1	2	3	4	
Praćenje i analiza postojećeg pravnog i strateškog okvira za zaštitu prirode te predlaganje novih zakonodavnih rješenja (uključivanje u postupak donošenja tih dokumenata prije javne rasprave/eSavjetovanja kroz radna tijela i zagovaranje)	Interna aktivnost	pokušati ubaciti u prijavu budućeg projekta	mala	x	x	x	x	Nije bilo prilika, osim što smo se nominirali za radnu skupinu za izradu Pravilnika o IAKS mjerama za 2023. (čekamo Ministarstvo poljoprivrede da započne proces izrade Pravilnika).
Praćenje donošenja i sudjelovanje u kreiranju zakonodavstva i strateških dokumenata vezanih za zaštitu prirode (nacionalno (kroz eSavjetovanje) i EU (uz pomoć BirdLifea))	interna aktivnost	pokušati ubaciti u prijavu budućeg projekta	velika	x	x	x	x	Sudjelovanje u nacionalnim savjetovanjima: Nacrt Nacionalnog plana razvoja akvakulture za razdoblje 2021.-2027., Integrirani teritorijalni program 2021.-2027., Program Konkurentnost i kohezija 2021.-2027., Program za ribarstvo RH za programsko razdoblje 2021.-2027., Prijedlog Strateškog plana Zajedničke poljoprivredne politike; Plan upravljanja risom (<i>Lynx lynx</i>) s akcijskim planom, Prijedlog Plana upravljanja zaštićenim područjima i područjima ekološke mreže Delta Neretve 2021.– 2031.; Prijedlog Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o provedbi izravne potpore poljoprivredi i IAKS mjera ruralnog razvoja za 2022. godinu (derogacija za ugar), Pravilnik o provedbi Programa potpora primarnim poljoprivrednim proizvođačima koji koriste poljoprivredno zemljište zaštićeno kao kulturno dobro. Sudjelovanje u EU savjetovanjima, uz podršku BirdLifea: Renewable energy projects – permit-granting processes & power-purchase agreements, Renewable energy projects – permit-granting processes & power-purchase agreements, Response to Consultation on the Draft Opinion of the Committee of Socio-Economic Analysis.

Ciljevi i aktivnosti	metode	postojeći projekti	Izvedivost	kvartali				GODIŠNJI IZVJEŠTAJ
				1	2	3	4	
Promicanje transparentnosti rada javne uprave (pravo na pristup informacijama i dr.)	interna aktivnost	pokušati ubaciti u prijavu budućeg projekta	velika	x	x	x	x	Komentiranje nacрта prijedloga Nacionalnog plana razvoja javne uprave od 2021. do 2027. godine i ispunjavanje upitnika za prikupljanje podataka o koristima, slabostima i primjenjivosti ključnih odredbi i instituta Zakona o pravu na pristup informacijama. Institut prava na pristup informacijama: MINGOR i MP nam nisu dostavili traženu dokumentaciju vezano za Program uzgoja divljači za Našičku Brežnicu te nastavljamo s njima borbu oko toga. Dodatno smo tražili Rješenja za protjerivanje i smanjenje brojnog stanja pernate divljači - vrane i golubovi, Izuzeća od zabrane uništavanja gnijezda i legla u sezoni gniježđenja, isto od MINGOR-a i MP koje još uvijek nismo dobili.
Mobiliziranje stručne i druge javnosti u svrhu kreiranja zakonodavstva i strateških dokumenata vezanih za zaštitu prirode (stvaranje pritiska, lobiranje i zagovaranje)	interna aktivnost	pokušati ubaciti u prijavu budućeg projekta	srednja	x	x	x	x	Jedino preko Zelenog foruma, gdje smo pozivali udruge da iskoriste naše komentare za eSavjetovanja.
Koordinacija rada Tajništva Zelenog foruma s naglaskom na javnozagovaračke aktivnosti	Interna aktivnost		velika	x	x	x	x	Primanje novih članica, organizacija i vođenje mjesečnih sastanaka Koordinacije Zelenog foruma, te vođenje zapisnika, su-organizacija godišnje Skupštine (7.11.2022.) i priprema materijala za Skupštinu. Unaprjeđenje rada Koordinacije (upitnik članicama i primjena rezultata - zajedno s ostalim članovima Koordinacije). Definiranje kriterija za prijem novih članica (odobreno na Skupštini). Revizija web stranice, godišnja revizija članstva. Prisustvovanje tematskom sastanku Zelenog foruma vezano za klimatske politike (8.11.2022.). Praćenje mailing liste Zagovaračke mreže i sudjelovanje na 2 sastanka ispred Zelenog foruma.

Ciljevi i aktivnosti	metode	postojeći projekti	Izvedivost	kvartali				GODIŠNJI IZVJEŠTAJ
				1	2	3	4	
Sudjelovanje u zagovaračkim procesima na temu organizacija civilnog društva (OCD)	Interne aktivnosti		velika	x	x	x	x	<p>Poslali smo podatke za Izvješće Pučke pravobraniteljice za 2021. te su naši podaci uvršteni u izvješće. Ove godine je izvješće i predstavljeno udrugama.</p> <p>Sudjelovanje u radu Radne skupine za izradu Nacionalnog plana stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva (prisustvovanje na 3 sastanka – i pisanje komentara). Sudjelovanje na okruglom stolu na temu Nacionalnog plana stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva.</p> <p>Sudjelovanje na 2 okrugla stola na temu financiranja bioraznolikosti u organizaciji Zelene akcije i EuroNatura. Članak za Pogled u divljinu na temu Programiranja za 2021.-2027. (izdan 2022.) i člana na temu Zelenog foruma (časopis je u pripremi).</p> <p>Ispunjavanje brojnih upitnika: Pametni Zeleni telefon - Nevladine organizacije: Istraživanje o novim alatima za poboljšanje suradnje između građana i institucija u pitanjima okoliša, upitnika Financijsko vođenje poslovanja neprofitnih organizacija, upitnika pro-NGO: Provjera osobnih podataka - "Pro-NGO – kvalitetnijim upravljanjem do društvenih promjena", upitnika za prikupljanje podataka o koristima, slabostima i primjenjivosti ključnih odredbi i instituta Zakona o pravu na pristup informacijama, ankete Udruge u riziku od nelikvidnosti.</p>
OKOLIŠNI POSTUPCI								
Komentiranje i sudjelovanje u okolišnim postupcima (OPEM, PUO i SPUO)	interna aktivnost	pokušati ubaciti u prijavu budućeg projekta	srednja	x	x	x	x	Pratili smo dio okolišnih postupaka no ni u jednom nismo sudjelovali. Moramo značajnije pratiti postupke.

Ciljevi i aktivnosti	metode	postojeći projekti	Izvedivost	kvartali				GODIŠNJI IZVJEŠTAJ
				1	2	3	4	
Mobiliziranje stručne i druge javnosti u svrhu donošenja kvalitetnijih odluka u okolišnim postupcima (OPEM, PUO i SPUO)	interna aktivnost	pokušati ubaciti u prijavu budućeg projekta	srednja	x	x	x	x	Nije bilo prilika s obzirom da se nismo ni uključivali u okolišne postupke.
Osiguranje zakonitosti okolišnih postupaka kroz pravne instrumente (tužbe, pritužbe Europskoj komisiji)	interna aktivnost	pokušati ubaciti u prijavu budućeg projekta	srednja	x	x	x	x	Praćenje stanja pritužbe EK prema RH vezano za vjetroelektrane. Nismo predavali nove pritužbe.
Cilj 7: Jačanje postojećih udruga i volontera za zaštitu prirode u Hrvatskoj i regiji radi povećanja kvalitete rada								
Prijava projekta na temu rada s mladima	interna aktivnost		srednja		x	x		Predana prijava za KA2 Strateško partnerstvo u suradnji s BirdLife Malta, LPO (BirdLife Francuska) i ČS (BirdLife Češka) na temu dizanja kapaciteta organizacija za rad s mladima. U sklopu projekta je u planu osmišljavanje aktivnosti uključivanja u zaštitu prirode popraćene komunikacijskom kampanjom usmjerenom na mlade, izrada smjernica za dugoročno uključivanje mladih u zaštitu prirode te osmišljavanje edukativnog programa za mlade koji žele aktivno doprinosti zaštiti prirode.
VOLONTERI								
Provedba volonterskih programa (internih i vanjskih)	Interna aktivnost i Projekti	Dinara back to LIFE, EuroNatur i LIFE Lynx	velika	x	x	x	x	Provođene su standardne akcije građanske znanosti (zimsko prebrojavanje ptica vodarica (IWC), monitoring ušare, monitoring male ušare, monitoring vrana i gačaca) te volonterski monitorinzi elektrokuacije ptica i monitoring krivolova. Od restauracijskih aktivnosti održan je kamp restauracije staništa na Učki te kamp i dvije akcije obnove lokvi, suhozida i staza na području Dinare. Održana je jednodnevna akcija čišćenja podmorja na Žutu. Održana je i jednodnevna akcija korporativnog volontiranja izrade kućica za ptice (Studenac) Tradicionalni prstenovački kamp na Učki proveden je i ove godine, u trajanju od 5 tjedana.

Ciljevi i aktivnosti	metode	postojeći projekti	Izvedivost	kvartali				GODIŠNJI IZVJEŠTAJ
				1	2	3	4	
Uključivanje dugoročnih volontera i praktikanata u rad (ESS, lokalni, praktikanti)	Projekt i interna aktivnost	ESS	velika	x	x	x	x	U naš smo rad kroz godinu kontinuirano uključivali 4 ESS volontera (projekt Volunteer for Nature 2022), 5 praktikanata (PMF i VUKA) te 15 lokalnih dugoročnih volontera koji su tijekom čitave godine sudjelovali u terenskom radu, provedbi edukativnih aktivnosti (radionice, promatranja ptica...), kreiranju edukativnih i komunikacijskih materijala (objave, infografike, radionice...), analizi i unosu podataka (analiza fotozamki, snimača zvuka, unos prstenovačkih podataka...) te prevođenju. U sklopu Job shadowing programa uključeno troje volontera tijekom čitavog trajanja Prstenovačkog kampa na Učki. Trenutno traje proces odabira novih 5 ESS volontera (4 stranih i 1 lokalni) koje ćemo uključiti iduće godine.
Razvoj internih volonterskih programa (razvoj novih volonterskih programa, unaprjeđenje postojećih)	Projekt i interna aktivnost	Dinara back to LIFE, projekti građanske znanosti	velika	x	x	x	x	Osmišljeni su i provedeni novi volonterski programi obnove lokvi i suhozida, monitoringa sive vrana, analize snimki zvuka te dugoročni program prevođenja materijala. Unaprjeđeni su protokoli za provođenje monitoringa ušare i zimsko prebrojavanja ptica vodarica.
Razvoj volonterskih programa u zaštićenim područjima	Projekt	Dinara back to LIFE	velika	x	x	x	x	Unaprjeđen je program kampa restauracije staništa na području PP Učka dodatnim edukativnim programom (posjet lokalnom stočaru, posjetiteljskom centru na Poklonu, lokalnom OPG-u). Na području PP Dinara provedeni su novi volonterski programi obnove lokvi, suhozida i staza. Podržali smo JU PP Vransko jezero u provedbi kratkoročnog ESS volonterskog programa kao koordinatori projekta, pomoć u organizaciji i mentorska podrška.

Ciljevi i aktivnosti	metode	postojeći projekti	Izvedivost	kvartali				GODIŠNJI IZVJEŠTAJ
				1	2	3	4	
Jačanje unutarnjih kapaciteta za upravljanje volonterima i praktikantima (edukacija koordinatora volontera, baza volontera, protokol)	Interna aktivnost		velika	x	x	x	x	Održana je interna edukacija o uključivanju volontera u rad za čitavu organizaciju. Dvije članice tima su sudjelovale u edukacijama o mentoriranju studenata u organizaciji VUKA-e, jedna je sudjelovala u treningu "No ESCape From Reflection" na temu učenja u sklopu ESS programa, nošenja s izazovima te radu s mladima s manje mogućnosti), do kraja će godine jedna članica sudjelovati u edukaciji o koordinaciji volontera u organizaciji udruge SMART. Zagrebački Eduvol tim je sudjelovao u peer-to-peer razmjeni s ČSO (BirdLife Češka) i OTOP (BirdLife Poljska) na temu volonterskih programa, rada s članstvom i fundraisinga od individualnih donatora. Sudjelovali smo u BirdLife World Congressu tijekom kojeg je jedna članica imala priliku dijeliti iskustva i umrežavati se s drugim BirdLife partnerima po pitanju rada s mladima.
Jačanje vanjskih kapaciteta (LCGI) kroz prijenos znanja i iskustava (stručna znanja, upravljanje volonterima, NFE, vidljivost)	Projekt	AF4	velika	x	x	x	x	Agencija za mobilnost i programe EU nas je dvaput pozvala da podijelimo svoje primjere dobre prakse drugim korisnicima ESS programa (radionice "Osposobljavanje za organizacije s oznakom kvalitete" te "Početni sastanak za korisnike volonterskih aktivnosti"). Dodatno smo jačali naše LCGI kroz edukativna predavanja (na teme krivolova, monitoringa ušare, monitoringa vodarica) i BirdID (Neretva i Međimurje). Naše aktivne lokalne mlade volontere smo uključili u projekt stvaranja BirdLife Youth Council-a, uključeni mladi su vrlo proaktivni u aktivnostima i komunikaciji s uključenim mladima iz drugih država te se trenutno formira prva Biomova grupa mladih.
Razvoj strategije osnaživanja mreže LCGI	Interna aktivnost		velika	x	x	x	x	Nije se sustavno radilo na dovršavanju LCGI strategije, ali se strateški promišljalo o radu s mladima i postavljanju temelja za formiranje skupina mladih u sklopu prijave za Erasmus+ KA2 strateško partnerstvo.

Ciljevi i aktivnosti	metode	postojeći projekti	Izvedivost	kvartali				GODIŠNJI IZVJEŠTAJ
				1	2	3	4	
ČLANOVI I MALI DONATORI								
Osmišljavanje sadržaja i provedba aktivnosti za članove (postojeći članovi)	Interna aktivnost, projekt	Hatch	velika	x	x	x	x	Organizirani su Piknik za članove (proslava rođendana Bioma), izlet na Vransko jezero i u Međimurje, čitanje poezije o pticama, a do kraja godine bit će organizirana ptičarsko-likovna radionica, druženje u Sinju i Zagrebu (nakon godišnje skupštine) te božićni tulum. Organizirano je i nagradno izvlačenje za dijeljenje suncokreta te je tijekom godine održavana redovitija komunikacija kroz poseban newsletter "Biomovo jato".
Rad na povećanju članstva (novi članovi)	Interna aktivnost, projekt	Hatch	velika	x	x	x	x	Organizirano je nagradno izvlačenje suncokreta za članove i dodatni popust za članove na webshopu povodom rođendana Bioma. Izrađen je novi formular za učlanjivanje te je trenutno u izradi promotivni letak koji će predstavljati načine na koje se može podržati rad Bioma. Sustavnije se komunicira važnost članstva i poziva na učlanjivanje tijekom događanja, prezentacija, u časopisu i sl.
Administracija vezana uz članstvo (komunikacija s članovima, plaćanje članarina, članske iskaznice)	Interna aktivnost		velika	x	x	x	x	Kontinuirano se odvija. Izrađeni su predlošci mailova dobrodošlice koji se šalju novim članovima te kartice s porukom dobrodošlice koje se šalju uz materijale poštom.
Jačanje unutarnjih kapaciteta za rad s članovima (edukacije, baza članova, revizija članstva)	Interna aktivnost		velika	x	x	x	x	CiviCRM uspostavljen i trenutno se uohodava rad u njemu. Zagrebački eduvol tim je sudjelovao u peer-to-peer razmjeni s ČSO (BirdLife Češka) i OTOP (BirdLife Poljska) na temu volonterskih programa, rada s članstvom i fundraisinga od individualnih donatora. Održane su dvije interne radionice za čitavu organizaciju na temu važnosti i rada s članovima. Suradnica za članstvo je sudjelovala na mjesečnim Balkan partnership meetings na temu rada s članovima.
Izrada Strategije za članove	Projekt	MAVA Fundraising	velika	x	x			Održani su sastanci za izradu Strategije za članove te je trenutno u izradi sam dokument. Brojna planirana unaprjeđenja rada s članovima se već primjenjuju.

Ciljevi i aktivnosti	metode	postojeći projekti	Izvedivost	kvartali				GODIŠNJI IZVJEŠTAJ
				1	2	3	4	
Prikupljanje nenamjenskih sredstava od individualnih donatora	Projekt	MAVA Fundraising	velika	x	x	x	x	Intenzivniji rad na prikupljanju sredstava od dijaspore - uspostavljanje kontakata s ključnim ljudima i organizacijama te istraživanje grupa/zajednica dijaspore. Održano predavanje za dijasporu u Sinju i online. Izrađeni poklon paketi za donatore i zahvala donatorima u sklopu prethodne kampanje. Do kraja godine će biti završen kratak promotivni video o Biomu. Uspostavljena su partnerstva s nekolicinom tvrtki koje su donirale ili fundraisale za nas (Monachus, Big Fat Boundless, Hostel Swanky). Dvije osobe pohađale Stone soup Training in Non-profit Marketing and Fundraising te suradnica za fundraising sudjelovala u NGO Academy radionici na temu mobilizacije donatora, panel raspravi o fundraisingu za Catalyst Balkan te BirdLife Fundraising Working group sastanku u Crnoj Gori.
Cilj 8: Povećanje svijesti i uključivanje javnosti u pitanja zaštite prirode								
KOMUNIKACIJA								
Plasiranje strateški važnih sadržaja vezanih za zaštitu prirode na internim i vanjskim kanalima komunikacije	Interna aktivnost i Projekti	svi projekti	velika	x	x	x	x	Kontinuirano objavljivane informacije i kampanje o različitim aspektima zaštite prirode na raspoloživim internim kanalima (časopis Pogled u divljinu), web, newsletter, društveni mediji te eksternim kanalima (mediji - putem priopćenja i davanjem izjava, društvene mreže). Više od 850 spominjanja udruge Biom na eksternim kanalima u prvih 11 mjeseci 2022. (ukupno 2,28 milijuna pregleda (impressions)) predstavlja nastavak trenda kontinuiranog rasta povećanja javne vidljivosti aktivnosti Bioma (737 objava i 1,34 milijuna impresija u istom razdoblju 2021.).

Ciljevi i aktivnosti	metode	postojeći projekti	Izvedivost	kvartali				GODIŠNJI IZVJEŠTAJ
				1	2	3	4	
Komunikacija Biomovih i Birdlife stavova i policy kampanja u Hrvatskoj	Interna aktivnost i Projekt	LIFE ABC, MedBycatch i drugi projekti	velika	x	x	x	x	Pored sudjelovanja u provedbi kampanja BirdLifea (poput obljetničke kampanje BirdLife100), izrade i slanja priopćenja za javnost, te organiziranja davanja izjava za medije povodom svih bitnih istupa BirdLifea (State of the Worlds Birds, bycatch, Nature Restoration Law...), komunikacijski tim je bio izrazito angažiran na provedbi Biomovih medijskih istupa i kampanja na teme urbane bioraznolikosti, posebice na primjeru odnosa prema vranama. Proaktivno smo prepoznavali komunikacijske trenutke i organizirali istupe u javnosti koji su utjecali na promjene javnih politika u lokalnim sredinama.
Jačanje internih kapaciteta vezano za komunikaciju (edukacije, protokoli i dr.)	Interna aktivnost i Projekt	AF4, pokušati ubaciti u prijavu budućih projekata	velika	x	x	x	x	Voditelj komunikacija završio je sudjelovanje u MAVA Leaders for Nature Academy 2022., stekavši vrijedno osnaživanje voditeljskih vještina. Korisna je bila i edukacija o zagovaranju u sklopu NGO Akademije, kao i sudjelovanje u edukaciji za voditelje (Prava formula). Tokom godine u komunikacijskom timu došlo je do promjene istekom ugovora stručnom suradniku i povratkom s dopusta stručne suradnice, što je dovelo do pojačanih napora u reguliranju nesmetane kadrovske tranzicije i održavanja dosegnutog obujma aktivnosti komunikacijskog tima (kako internih, tako i eksternih komunikacija s građanima, medijima i donatorima).
Dovršetak izrade Komunikacijske strategije	Interna aktivnost i Projekt	Sigrid	velika	x	x	x	x	U sklopu procesa izrade komunikacijske strategije je provedena serija individualnih intervjuova sa zaposlenicima, održana radionica sa zaposlenicima, te s fokus grupom volontera i članova. Proces izrade uključuje provedenu analizu vidljivosti organizacije, usporedbu s percipiranim brendom organizacije, te izradu smjernica i završnog dokumenta strategije.

Ciljevi i aktivnosti	metode	postojeći projekti	Izvedivost	kvartali				GODIŠNJI IZVJEŠTAJ
				1	2	3	4	
POPULARIZACIJA I PROMOCIJA SADRŽAJA VEZANIH UZ ZAŠTITU PRIRODE								
Popularizacija i promocija sadržaja vezanih uz zaštitu prirode (kampovi, promatranja ptica, predavanja, vodiči)	Interna aktivnost		velika	x	x	x	x	Provedba volonterskih kampova, bilo restauracijskih kampova (Dinara, Učka), bilo ornitološkog kampa, uz promatranja ptica su među istaknutijim sadržajima kako komunikacijskog, tako i edukacijskog tima. Popularizacija i promocija tih sadržaja činila je veliki dio aktivnosti komunikacijskog tima (pozivanje na kampove putem internih i eksternih kanala, plasiranje priopćenja i organiziranje medijskog praćenja u novinama, portalima, na radiju i TV). Provedena je pojačana komunikacija vezana uz suživot vrana i ljudi u gradovima kroz tematska predavanja, promatranja te blog serijal "Dnevnik sive vrane". Također je organizirana izložba fotografija "Povratak prirodi" u Sinju i Šibeniku.
EDUKACIJA								
Razvoj i provedba edukativnih programa (razvoj novih i unapređenje postojećih)	Interna aktivnost, Projekti i usluge	Spring Alive, Dinara back to LIFE	velika	x	x	x	x	Provedena su 23 promatranja ptica, 1 noćna wildlife tura i 1 tura o urbanoj bioraznolikosti. Održana je 1 radionica za djecu vrtićke dobi (na temu ptica) te 15 radionica za djecu osnovnoškolske dobi (na temu biljnog svijeta Dinare, prilagodbi ptica na različite načine prehrane, ekologije i ugroženosti sredozemne medvjedice). Provedena je igra igranja uloga na temu problematike krivolova ("Simulation game") za srednjoškolce. Održana su 2 izleta u posebni rezervat Kuti za učenike osnovnih škola, a u Nijemcima je obilježen Dan ptica selica dvodnevnom edukativnim programom za 8 razreda osnovne škole. Tijekom ornitološkog kampa na Učki održano je 20-tak dnevnih 40-minutnih edukacija te edukativni stručni tjedan za prstenovače i pripravnike. Održano je ukupno 14 predavanja za studente, planinare i širu javnost na niz tema iz zaštite prirode.

Ciljevi i aktivnosti	metode	postojeći projekti	Izvedivost	kvartali				GODIŠNJI IZVJEŠTAJ
				1	2	3	4	
Razvoj edukativnih materijala	Interna aktivnost i Projekti	Spring Alive, Dinara back to LIFE	srednja	x	x	x	x	Osmišljen je i tiskan edukativni priručnik za osnovnoškolski uzrast "Čudesni svijet dinarskih biljaka". Sastavljene smjernice za održavanje ornitološke terenske nastave. U pripremi je te će do kraja godine biti izrađena Stručna podloga za izradu edukacijskog i interpretacijskog materijala za planinarsko sklonište i promatračnicu na Učki te Stručna podloga za edukaciju o bioraznolikosti i hranidbenim mrežama.
Razvoj unutarnjih kapaciteta za provođenje edukacija	Interna aktivnost		srednja	x	x	x	x	Sudjelovanje tijekom godine u Environmental education Community of practice te različitim drugim webinarima i radionicama kada god je bilo prilike. Članica tima je sudjelovala u edukaciji The Power of Non-Formal Education i prenijela iskustva zagrebačkom edukativnom timu. Sredinom godine je provedena interna edukacija o neformalnom obrazovanju za članove sinjskog edukativnog tima. Uspostavljeni zajednički sastanci Eduvol timova Zagreba i Sinja. Članica zagrebačkog tima započela intenzivnije učenje identifikacije ptica.
Jačanje kapaciteta, znanja i vještina zaposlenika zaštićenih područja u provođenju volonterskih programa, monitoringu i dr.	Projekt, potencijalne usluge	MAVA L&S	velika	x	x	x	x	JU PP Vransko jezero pružena mentorska i koordinacijska podrška u organizaciji njihovog prvog kratkoročnog ESS volontiranja, održana BirdID edukacija za JU Međimurska priroda, održan Stručni tjedan za prstenovače i pripravnike na Učki tijekom kojeg su u edukaciji sudjelovali zaposlenici JU PP Učka, JU Međimurska priroda, JU PP Vransko jezero te JU Natura Histrica.
Cilj 9: Podrška korištenju i razvoj informacijske tehnologije u svrhu zaštite prirode								
Računalni sustav i oprema - pomoć, podrška i nabava	Interna aktivnost, Projekti		velika	x	x	x	x	Računalni sustav je funkcionirao bez većih smetnji, a otklanjanje kvarova i pružanje podrške su se odvijali redovito prema zahtjevima. civiCRM baza je uspostavljena i prezentirana Eduvol timu.
Podizanje internih kapaciteta za korištenje IT rješenja u zaštiti prirode	Interna aktivnost i Projekti	DINALPCO NNECT	velika	x	x	x	x	Ulagali smo u podizanje internih kapaciteta (modeliranje rasprostranjenja vrsta, remote sensing, vulnerability assessment), ali nismo uspjeli organizirati dovoljan horizontalni transfer na ostatak organizacije.

Ciljevi i aktivnosti	metode	postojeći projekti	Izvedivost	kvartali				GODIŠNJI IZVJEŠTAJ
				1	2	3	4	
Obrada i pohrana podataka kao podrška drugim aktivnostima	Projekti	Dinara back to LIFE, LIFE Artina, MČVP, AF4, razne usluge	velika	x	x	x	x	Sve aktivnosti analize podataka su odrađene po planu.
Razvoj inovativnih načina korištenja IT u svrhu zaštite prirode (web scraping, data mining, procesiranje signala)	Interna aktivnost i Projekti	potencijalni novi projekt s GONG-om	mala	x	x	x	x	Nismo se imali kapaciteta sustavno baviti ovom skupinom aktivnosti.
Popularizacija alata za građansku znanost u svrhu prikupljanja podataka	Interna aktivnost		mala	x	x	x	x	Nismo se imali kapaciteta sustavno baviti ovom skupinom aktivnosti.

U Zagrebu, 21.12.2022.

Duje Lisičić

Dopredsjednik Upravnog odbora Udruge Biom

